

Zorg- en
Veiligheidshuis
Haaglanden

Zorg & Veiligheid
Haaglanden

TERUGBLIK BESTUURLIJKE THEMABIJEENKOMST HUISELIJK GEWELD EN FEMICIDE HAAGLANDEN

4 oktober 2024

Marja van Bijsterveldt (burgemeester gemeente Delft)

NIET VOOR IEDEREEN EEN SPROOKJE

De burgemeester van Delft, Marja van Bijsterveldt, opent de bijeenkomst. In het publiek zitten bestuurders, raadsleden en ambtenaren uit de regio, maar ook nabestaanden en slachtoffers van huiselijk geweld. De burgemeester vertelt over de zaal waarin de bijeenkomst plaatsvindt; een zaal vol historie, liefde en geluk. Een trouwzaal van hoop en dromen. Echter is het niet iedereen gegund om het sprookje te leven waar in deze zaal van gedroomd wordt.

Ook in de regio Haaglanden komt huiselijk geweld voor, inclusief ernstige vormen zoals intiem terreur en femicide. Als regio werken we hard aan de aanpak van dit geweld, zoals ook is vastgelegd in de regiovisie. We zijn trots op wat er goed gaat en wat er nu staat, inclusief de pilots (ex-)partner stalking en slachtofferdevice, maar willen op de bijeenkomst ook bespreken waar we kunnen verbeteren. Dit om de speerpunten van het Manifest Aanpak Huiselijk Geweld Haaglanden, dat later op de bijeenkomst zal worden bekrachtigd door de bestuurders, waar te maken.

WAT IS FEMICIDE?

EEN PERSPECTIEF VANUIT DE WETENSCHAP

Hoogleraar Marieke Liem vertelt wat er vanuit de wetenschap bekend is over huiselijk geweld. De term femicide is ontstaan in de jaren '70 en betekent het doden van een vrouw vanwege haar gender. Onder de typen daders die vrouwen doden vallen o.a. de 'blaffende en bijtende' daders, waarbij d.m.v. rode vlaggen men een moord kan zien aankomen. Liem vertelt dat justitiële reacties gericht zijn op deze categorie daders, maar dat we ook aandacht moeten

Marieke Liem (Universiteit Leiden)

hebben voor andere typen daders, zoals daders waar specialistische ggz voor nodig is. Liem: "Laten we letten op de rode vlaggen, maar niet de heterogeniteit van het fenomeen vergeten".

"Het moment waarop een vrouw weggaat, is het aller-gevaarlijkste"

Saskia Belleman (Telegraaf)

EEN PERSPECTIEF VANUIT DE JOURNALISTIEK

Journalist Saskia Belleman vertelt, aan de hand van nieuwsverhalen, hoe belangrijk het is om dwingende controle te herkennen en te beseffen hoe gevaarlijk deze vorm van geweld is. Uit onderzoek blijkt dat het moment waarop een vrouw weggaat, het aller-gevaarlijkste is. Als een vrouw weggaat en hulp zoekt, moet de persoon die haar verhaal aanhoort, bijvoorbeeld van achter een (politie)balie, haar daarom ook serieus nemen. Belleman pleit voor praktische oplossingen, en roept de bestuurders op om de handen ineen te laten slaan en het verschil te maken in hoe slachtoffers van huiselijk geweld worden behandeld.

DE CIJFERS

In een gemiddeld jaar hebben:

- 1 op de 3 Nederlanders boven de 16 jaar te maken gehad met **verbale agressie**;
- 730.000 Nederlanders te maken gehad met dwingende controle.
- 560.000 Nederlanders te maken gehad met **fysiek geweld**;
- 170.000 Nederlanders te maken gehad met **stalking**.

Daarnaast zijn er:

- Ongeveer 40 Nederlandse vrouwen slachtoffer geworden van **vrouwenmoord**.

Dagvoorzitter Ria Andrews (GGD Haaglanden)

Marieke van Bijnen (Pijnacker-Nootdorp), Huri Sahin (Rijswijk) en Anne-Nicole de L'Isle (Openbaar Ministerie)

Janny Metz (Veilig Thuis) en Martin Bakker (Politie)

PANELGESPREK

Dagvoorzitter Ria Andrews gaat aan de hand van stellingen met een panel in gesprek over verhalen uit de regio. Janny Metz (Veilig Thuis) waarschuwt voor het redderscomplex: “Wat helpt, is de complexiteit ervan zien en samenwerken vanuit vertrouwen en verbinding”.

Uit de zaal: Atty Geerling (politie Den Haag) legt uit dat de zaak Hümeýra de katalysator is geweest voor procesverbetering bij de politie en het nu beter gaat sinds het laatste rapport. De politie heeft veel gedaan op het gebied van deskundigheid. Zaken worden bijvoorbeeld dagelijks uitgelezen om te zien of er sprake is van staking. Huri Sahin, burgemeester van Rijswijk, vertelt dat zij elke situatie aanpakt alsof het een crisis is.

Volgens burgemeester Sahin ligt het heel erg aan hoe je als slachtoffer je zorgen en angsten verwoordt om serieus te worden genomen. Zij vindt dat dit onderwerp niet hoog genoeg staat op de landelijke agenda.

LEDEN

- Huri Sahin (burgemeester, gemeente Rijswijk)
- Marieke van Bijnen (wethouder, gemeente Pijnacker-Nootdorp)
- Anne-Nicole de L'Isle (coördinerend huiselijk geweld officier van justitie, Openbaar Ministerie)
- Martin Bakker (operationeel specialist, politie)
- Janny Metz (gedragswetenschapper, Veilig Thuis)
- Ivonne Fong-Pien-Joe (teamleider, Stichting Arosa Perspektief)

PANELGESPREK

Stelling 1: “Als bestuurder voel ik me genoodzaakt om zelf de regie te pakken in HG-zaken.”

Stelling 2: “Ik wil graag het verschil maken, maar ik weet niet altijd hoe.”

Volgens coördinerend huiselijk geweld officier van justitie Anne-Nicole de L'Isle is de passie van de burgemeester van Rijswijk duidelijk voelbaar. Ze benadrukt dat, hoewel verschillende organisaties het woord femicide anders interpreteren, het belangrijkste is dat geweld tegen vrouwen niet ongezien mag blijven.

Ivonne Fong Pien Joe, teamleider Loket huiselijk geweld Haagland bij Arosa, zegt: “Wat we niet doen aan de voorkant, is waarheidsvinding.” Ze benadrukt het belang van wijd open deuren zonder drempels.

Martin Bakker, operationeel specialist bij de politie, zegt: “Hoewel de politie een hele belangrijke rol speelt in deze problematiek, is het veel breder; instituten zoals scholen, huisartsen, sportverenigingen, enzo-

voort, kunnen ook meldingen doen. Zij zijn als eerste aan zet.” Bakker Bakker benadrukt het belang van samenwerking met Veilig Thuis in deze casuïstiek. De politie werkt namelijk veel samen met Veilig Thuis. Bakker legt uit hoe de politie Zoetermeer te werk gaat. Hij noemt de lokale kamer en het zorg- en veiligheidshuis waar partners samenwerken.

Marieke van Bijnen, wethouder in gemeente Pijnacker-Nootdorp, legt daarna uit hoe zij in haar gemeente werken. Ze hebben een sterk lokaal team waarbij iedereen betrokken is en praktisch aan de slag gaat. Ze hebben niet alle expertise in huis, maar die is wel in de regio aanwezig. Het lokale team is erg blij met de samenwerking met Veilig Thuis.

“Laten we allemaal signaleren”

Verder benoemt de wethouder dat huiselijk geweld altijd samengaat met een andere problemen. “Laten we allemaal signaleren. Een groot deel van de meldingen komen via justitie binnen. Veel wordt dus niet gezien. Het is zaak om het bewustzijn te vergroten en daarmee aan de slag te gaan.”

Barbara Godwaldt, specialist en nabestaande femicide

“Ik had nooit gedacht dat ik hier op deze manier zou staan.”

AFSLUITING DOOR WETHOUDER MARIËLLE VAVIER

Wethouder Vavier sluit de bijeenkomst af door nogmaals te onderstrepen dat dit onderwerp zeer belangrijk is en onze volle aandacht verdient.

HET PERSPECTIEF VAN SLACHTOFFERS EN HUN NABESTAANDEN

Barbara Godwaldt neemt de aanwezigen op een indrukwekkende manier mee in haar ervaringen als nabestaande van haar vermoorde zus, die door haar ex-partner om het leven is gebracht. Ze staat stil bij de vier speerpunten uit het manifest en legt uit waarom deze punten voor haar als nabestaande zo belangrijk zijn.

Een voorbeeld daarvan is de nazorg van nabestaanden, die voor Barbara en haar nichtje tekort is geschoten. Ze onderstreept het belang om als gemeente, vanuit diens bestuurlijke positie, een handreiking te doen naar nabestaanden bij de dingen die zij nodig hebben om het leven weer enigszins te herpakken. Een ander voorbeeld is het gebruik van klare taal. Met omwonden taal ontstaat er in bestuurlijke organen en de samenleving geen duidelijkheid over de ernst en omvang van het probleem.

Mariëlle Vavier, wethouder gemeente Den Haag

HET MANIFEST

Fotomoment met het manifest om deze met alle aanwezigen te bekrachtigen

HOE NU VERDER?

Geweld tegen vrouwen mag niet ongezien blijven. Daarom is er ook een Manifest Aanpak Huiselijk Geweld voorbereid. De bestuurders gaan hiermee, ter bekrachtiging, op de foto.

De komende tijd gaan we als organiserende partijen aan de slag met de gezamenlijke implementatie van het Manifest en de vier speerpunten die daarin worden genoemd (herkennen van signalen, klare taal, samen reflecteren en zorg nabestaanden). Ook zorgen we dat de implementatie van het Manifest parallel loopt aan het vormen van de nieuwe regiovisie in 2025.

Het Manifest vindt u als bijlage bij deze terugblik, of via de website van Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden (www.zvhh.nl).

Organiserende partijen: de negen gemeenten uit de regio Haaglanden, de politie, het Openbaar Ministerie, Veilig Thuis Haaglanden, GGD Haaglanden en Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden.

WETENDE DAT:

1

Er **diverse vormen van huiselijk geweld zijn**. Hieronder valt ook (ex)partnergeweld, kindermishandeling en verwaarlozing, ouder(en)mishandeling, seksueel geweld en misbruik, huwelijksdwang, eerge relateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking, (ex)partner stalking, intieme terreur en femicide. Het opzettelijk doden van vrouwen of meisjes heet femicide.

2

Huiselijk geweld vaak thuis of in de directe omgeving plaatsvindt en dat **vrouwen** duidelijk **vaker slachtoffer** zijn van (dodelijk) huiselijk geweld dan mannen.

3

In de regio Haaglanden het aantal **slachtoffers van (ex)partnerdoding** de afgelopen jaren is **gestegen** ten opzichte van de jaren daarvoor.

4

In veel gevallen **geweld voorafgaat** aan (ex)-partnerdoding. Dit kan zijn in de vorm van isolatie, dwang, bedreiging, stalking en/of fysiek geweld.

5

Met het **beter en tijdig herkennen** van de genoemde signalen, eerder kan worden ingegrepen en mogelijk ernstige incidenten kunnen worden voorkomen.

6

Kinderen die opgroeien met huiselijk geweld later vaak als dader of slachtoffer te maken krijgen met geweld in relaties, criminaliteit of andere problematiek (**inter-generatiele overdracht**).

7

Informatie-uitwisseling tussen organisaties en het bij elkaar brengen van signalen van huiselijk geweld ingewikkeld is omdat organisaties daarbij gebonden zijn aan landelijke wetgeving en kaders, maar dat informatiedeling niet onmogelijk en wél van groot belang is, zoals bijvoorbeeld bij (ernstige) veiligheidsrisico's.

8

In de praktijk door verschillende partijen **verschillende termen** worden gehanteerd als het gaat over huiselijk geweld (met een fatale afloop) en sommige van deze termen als verullend kunnen worden ervaren.

SPREKEN WE AF:

We spreken nogmaals onze ambities uit om ook de komende jaren samen te werken aan de stevige aanpak van huiselijk geweld in Haaglanden, met specifiek aandacht voor de hoog-risicozaken. Concreet betekent dit:

1

Dat we ons inzetten op het eerder en beter **(h)erkennen van en acteren op signalen van huiselijk geweld**. Dit doen we door het bevorderen van kennis en expertise van professionals.

2

Dat alle betrokken partijen **klare taal gebruiken** om over huiselijk geweld, (ex)partnerdoding en femicide te spreken. We gebruiken termen **die recht doen aan de ernst van de situatie** en vermijden verullende termen als '(familie)drama' en 'crime passionel'.

3

Dat we met betrokken partijen – zowel op uitvoerend als op bestuurlijk niveau – **reflectiesessies organiseren** om zaken waarbij ernstig huiselijk geweld plaatsvindt of waarbij (ex)partnerdoding heeft plaatsgevonden, te evalueren en daar gezamenlijk van te leren.

4

Dat we inzetten op het **verbeteren van de zorg** voor nabestaanden van slachtoffers van femicide in de regio.

Het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid Haaglanden zal dit onderwerp, de inzet erop en bovenstaande afspraken voortaan jaarlijks agenderen.

fivoor

Gemeente Delft

Leidschendam-
Voorburg

Gemeente
Midden-Delfland

gemeente Pijnacker-Nootdorp

Gemeente Wassenaar

gemeente
Zoetermeer

GGD
Haaglanden

ggz
delfland

GGZ Rivierduinen

Jeugd
bescherming west

middin

OM

PG
parnassia
groep

POLITIE

Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Reclassering Nederland

Zorg- en
Veiligheidshuis
Haaglanden

MANIFEST AANPAK HUISELIJK GEWELD HAAGLANDEN

4 OKTOBER 2024

BESTUURLIJK OVERLEG ZORG EN VEILIGHEID HAAGLANDEN

Huiselijk geweld is één van de grootste maatschappelijke problemen met enorme impact op betrokkenen en de samenleving. 1,2 miljoen Nederlanders van 16 jaar of ouder was in 2022 slachtoffer van huiselijk geweld. Elke acht dagen wordt in Nederland in de extreemste vorm van huiselijk geweld een vrouw vermoord. Dit gebeurt ook in de regio Haaglanden.*

